

ERZSÉBETVÁROSI HÍRLAP

Társadalmi, közművelődési, közigazgatási és közgazdasági hetilap.

Előfizetési árak: Egészévre 6 K, félévre 3 K, negyedévre 1 K 50 f., egyes szám 12 f. Hivatalos hirdetések díja: 100 szó után 4 K, minden megkezdett további 100 szó után 1 K 50 f. Nyilttéri közlemények soronként 30 f. Egyéb hirdetések díjai a kiadóhivatalban tudhatók meg.

Megjelenik minden vasárnap.

Felelős szerkesztő: M. Lengyel József.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőség címére küldendők. — Kéziratokat nem adunk vissza.

Névtelenül beküldött cikkeket lapunkban nem közölhetünk.

Háziipari szövetkezetek.

Hogy iparunk nincs, vagy ha van, nem úgy megy, mint a hogy kellene, tudott dolog. Ösmeretes és szomorú valóság, hogy a magyar ipar, bár egyre állitgatják, támasztják, dédelgetik, nem tud talpra állani. Ha önzetlenül, ha testetl-lelkestül is nekidurálnák magukat a kormánykörök iparunk fejlesztése érdekében, akkor is csak féleredményt érnének el, mert ott van az osztrák ipar, ott van az idegen konkurrencia, mely kerékkötője különben fejlődőképes, haladást ígérő iparunknak. Hathatósabb eredményeket csak az önáló vámterület meghonosulásával érhetünk majd el; addig is dolgozunk serényen, lelkiismerettel, fáradhatatlanul, hogy annak idején semmi se találjon készületlenül.

A kisipar tengődése természetesen sújtja a kisiparosokat, kik nagy kinnal-bajjal tudnak előrehaladni; lehet, hogy sorsuk valamelyest kedvezőbb lesz, mert a legutóbbi iparoskongresszuson a kormány képviselője beszámolt ama dolgokkal, a

melyekkel a kormány szándékozik a kisiparosokon segíteni.

A mezőgazdasági munkások sorsa se rózsásabb és éppen közülük kerültek ki nagyobbbrészt a kivándorlók. Már évek óta fbgalkoztatta ez a körülmény a kormányokat és módot eszeltek ki a mezőgazdasági munkások téli foglalkoztatására, akkor, midőn semmi dolguk nincs és olyasmit találtak, a minél még a családtagok is segédkezhetnek. Ez a háziipar volt, a mi igen szépen bevált.

A földmivelésügyi kormány évről-évre nagyobb gondot fordít a háziiparra, mely ezer meg ezer embernek nyújt munkát, jövedelmet és megélhetést. Csupa olyan iparágakat kultiválnak, melyek nem igen vagy egyáltalán nem üzetnek nálunk, nehogy a kisiparosok kárt szenvednek. Maga az állam értékesítette mindenkor az elkészített munkákat.

Szóval a háziipar ineghonosítása hozzájárult és még inkább hozzá fog járulni a kivándorlás megakadályozásához, illetve csökkentéséhez. Az utóbbi időkben is lehet tapasztalni a háziipar fellendülé-

sét. Az ország magannyi részében gyors egymásután megalakulnak a háziipari szövetkezetek és működésük valóban áldásos.

Igy egyik legnagyobb megyénkben, a Bácskában (honnan állandóan tömegesen kivándorolnak az emberek) rövid időn belül 21 háziipari termelői szövetkezet alakult, mely szövetkezetek már a télen is mintegy félmillió korona értékű tárgyat készítettek és értékesítettek. Az értékesítés akként vált lehetővé, hogy a központi hitelszövetkezet egy kizárólag háziipari tárgyakat értékesítő ügyosztályt szervezett. Az összes bácskai háziipari szövetkezetnek tagjai munkásemberek. A földmivelésügyi miniszter ezért elhatározta, hogy minden egyes szövetkezet berendezkedési költségeit tárcája terhére elvállja s erre a célra minden egyes szövetkezetnek 1000—1000 korona államsegélyt, a bács-megyei háziipari akcióra összesen 30.000 korona államsegélyt engedélyezett, ezzel lehetővé tevén azt is, hogy a szövetkezeteknek 10.000 korona forgó tőke álljon rendelkezésre, melyből a munkálkodó

TÁRCA.

Májusi eső.

Többet ér ennél egy májusi eső, mondta egy földmives, mikor végig mutogatták neki egy kincstár drágaságait. Ezzel az egyszerű mondással fényesebben jellemezte a májusi eső áldásos voltát, mintha köteteket irt volna arról.

Arany esik! Mondja Kati néni, amint kihajol a zöld salugáteres ablakon s óvatosan rakosgatja az ablak alatti kis padra a muskátlikot és bazsalikum palántákat.

A licium kerítéses kis kertek apró virág ágyai pedig nem szólnak semmit, hanem mohon szívják be az arany esőt, úgy örülnek annak, mint a nyírott királyi parkok, vagy mint bármely hohenheimi stilusban gondozott minta gazdaság.

Bizony arany esik! Nem válogatja, kinek juttasson az aranyból, jónak, rossznak, érdemesnek, érdemtelennek. Tulemelkedik adakozó jóságában az emberi fölfogás kicsinyes korlátain s termékenyítő

csepjeit válogatás nélkül juttatja mindenkinek. Ime az égi kegyelem megtestesülése.

Megáldja azt, aki ad és azt, ki vesz. Ami kis kertünkön már látszik, mintha csak valami varázsvessző érintette volna a szépen gereblyézett földet, új életre kél minden.

Kardos liliumok, fürtös császár koronák szemlátomást nőnek. Tarka-barka tulipánok, mint magannyi drágakő pohárkák megtelnek az égi adománnyal, király sem iszik ennél külömb italt.

Fodorménta, istenfű ugyancsak fölékesítette már magát az arany esővel s a kapor sem rest, bogernyős ágacskáit tele agatta gyémánttal.

Már a burgundia telhetetlenebb, kortyszámra tartogatja eres levelein az áldást, a fejezésnek indult saláta is selymeslevelein át csak úgy tölti magába a jót.

A korai ugorka a meleg ágyban valósággal becsipettnak látszik, bohókás kis uborkái, mint részeg törpécské hevernek szanaszét a földön. Szarkalábat, petrezselymet ékszerre varázsolt az eső, brilliánt melltű mindenik ága.

A pünkösti rózsa terebélyes esernyője alól esekedve nyujtogatja fejecskéjét a majoránna. Adjatok nekem is esőt, majd meghálálom a hurka szezonban. A harcias sarkantyú-virág sajnálni látszik, hogy arany sisakjából a kis hitvány hónapos retek nyakában kénytelen önteni a vizet.

Hát az arisztokratikus vanília mit szoljon mikor ő meg kalarábé palántákat itat illatos perme-tezőjével? Mert bizony a mi kertünkben köztársaság van, itt nem a rang határoz, hanem a hasznosság. A rezedá és viola bokrok lágyan hajladoznak, halk suhogással ismételkedik: Arany esik!

Az esőcseppek ezüstös fátyola ráborul az egész kis kertre, szeliden simogatja a fák virágos ágait, mintha gondos anya mosdatná kis gyermekét. Ugy tetszik, mintha az égből jövő áldott ezüst permeleg isteni hatalommal birna, szelid csepjei nemcsak a nagy természetet üditik fel, hanem talán megtudnák orvosolni a beteg lelket, letörölni az agyra irt gondot, kibontani a bu kuszált szövedékét s égi jósága föltámasztaná a meghalt életkedvet. Halkan suhan át a májusi szellő, valami végtelen édes illat kél nyomába. A petrezselyem

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, Influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Minthogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svjc)

„Roche”

Kapható orvosi rendelre a gyógyszerárakban. — Ára ftegenként 4.— korona.

háziiparosok készítményeikre előleget kapnak, míg azt a szövetkezetek középpontja nem értékesíti.

Ilyképen aztán tömérdek szegény embernek, ki kenyér után áhitozik, ki dolgozni akar, ki a hazaföldjén óhajt élni, biztosítva van az egzisztenciája. A kormány támogatja, a munka állandó, a kereset kielégítő, tehát nem kell kivándorolni, nem kell panaszkodni.

A háziipari szövetkezetek — mint látni való — szépen beválnak, az ország megannyi vidékén kormány támogatással megalakulnak és hathatósan hozzájárul az a nemes akció a nép elégtelenségének elcsillapításához. Mert hát a sok munkanélküli, dolgos, józan elem nem alamizsnát, hanem munkát akar és ha ezt megkapja szívesen dolgozik és idehaza marad.

HIREK.

Színház. A mint értesülünk Kunhegyi Miklós az erdélyi B.) kerület szinigazgatója társulatával legközelebb városunkba érkezik. A társulat az őszi szeziónban volt utoljára nálunk s a közönség tetszését eléggé megnyerte. Azon hiányokat, melyeket a múlt évben talákoztunk, a mint halljuk újabb szereplésével eltüntetni igyekszik a társulat, a mennyiben sok újabb és értékes erővel rendelkezik. — Összesen 16 előadás lesz és 12 előadásra nyit bérletet az igazgatóság. A műsor is új és változatos. Az újabb színművek közül alkalmunk lesz látni a: Tanítónő, Fátum és Hazug törvény, színműveket. Népszínművek: Leszámlás, Mária bátyja, Vigjátékok: Olympia kisasszony, Coulisset ur, Késérő mézesetek, Ördög. Operettek: Varázskeringő, Virágcsata, Királynő dragonyosai, stb. A társulat június 3-án kezdi meg szereplését.

Cirkus Variété. 14-ike óta Dittón Miklós Variété társulata működik városunkban. A társulat jó erővel rendelkezik s az előadások műsora is elég változatos.

Koszoru megváltás. Markovics János ügyvéd Antalffy Erzsike temetése alkalmából koszoru megváltás címén a városi kórház-alapja javára 20 koronát adományozott.

Százhuszonnyolc éves férfi. Pétervároli irják: Érdekes aggastyán érkezett az orosz fővárosba, Budnikov Mihály nyugalmazott altiszt, aki most százhuszonegy éves, 1797-ben lépett a házi huszárezredbe és nyolcvan évig szolgált a hadseregben. Budnikov egy kalugai polgári családból származik s tizenöt éves korában csapott fel katonának. Résztvett az összes hadjáratokban és a György-rend összes osztályait elnyerte. Pétervárra azért jött, hogy fölvegyen egy ötezer rubelnyi nyeresémet, amely három évvel ezelőtt egyik sorsjegyét érte. Hosszu szolgálatának jutalmaképpen 1200 rubelnyi nyugdíja van. Tartása még most is egyenes hallása semmi kívánni valót nem hagy hátra.

Tanárok és tanítók tanfolyama. A kultuszminiszter az idén is, mint minden évben, nyári képesítő tanfolyamot rendez oly tanárok, tanítók és tanítónők részére, akik a beszédhibák javítására képesítést óhajtanak szerezni. A tanfolyam július 1-től 28-ig Budapesten (VIII. ker., Mosonyi-utca 8.) lesz. Első sorban a tanítóképzők tanárait veszik föl. A résztvevők száma tizenöt, akik 100 korona állami segítséget és ingyen lakást kapnak. A kérvény a miniszterhez címzendő. Határidő május 25. Bővebb fölvilágosítással szolgál a tanfolyam vezetője: Sarbó Artur dr., egyetemi magántanár (V., Aulich-utca 7.)

A hadseregélelmezés reformja. A hadügyminiszterium, az eddigi bevásárlási rendszer fogyatékoságait belátván, elhatározta, hogy ezentul a hadtestparancsnokságot élelmezési osztálya évente szerződést köt az élelmezési raktár, a katonai pékség és a csapat liszt-szükségletére és az egész hadtest részére szükséges rizst, cukrot és kávé nagyban vásárolja meg. A husz pedig ezentul a katonaság közvetlenül a termelőtől szerzi be. Az élelmezési osztály szerződést köt némely gazdával élő vágómarha szállításra. Az ökröt katonai állami istállóba állítják, katonai felügyelet alatt, katonai mézáros a városi vágóhídon

levágja, a negyedekeket a katonai mézárszékre viszik s a csapat, a kiskereskedő vagy városi mézáros kizárásával, a katonai mézárszékekben kapja a husz. Ily módon jelentékeny megtakarításokat remélnek, melyeket a legénységi élelmezés javítására szándékoznak fordítani.

Postaküldemények címváltozása. A kereskedelemügyi miniszter legújabb rendelete megváltoztatja a postai tarifák és postaüzleti szabályzatban foglalt ama határozatát, hogy a belföldi forgalomban címváltoztatásnak csak oly csomagnál vagy pénzeslevélnél van helye, a melynek értéke 400 koronát meg nem halad. A posta (és távirtda) hivatalok ezentul kötelesek a címváltozásra vonatkozó s velük a postai tarifák és postaüzleti szabályzat II. rész 15. §-ban meghatározott módon közölt kéréseknek, tekintet nélkül a küldemény nyilvánított értékösszegére, elegettenni. Ugyancsak tekintet nélkül a nyilvánított érték összegére, kérhető a címváltoztatás a külfölddel váltott pénzes- és értékleveleknél, értékdobozoknál, valamint közönséges vagy nemzetközi csomagoknál is mindazokban a viszonylatokban a melyekben a címváltoztatás meg van engedve. Kivételt tesznek a Montenegróval (de csak a montenegrói postahivatalokkal) és az Országgal váltott közönséges csomagok, a melyeknél címváltoztatásnak csak akkor van helye, ha a csomag nyilvánított értéke az 500 koronát meg nem haladja.

A hivatalnokok fegyvergyakorlata. A tartalékos tisztek szolgálattételre való bevonulásai igen nagy hátrányára vannak a hivataloknak s a legtöbb esetben megtörténik, hogy úgy az állami, mint a megyei hivatalnokok kérvények útján odáztatják el a bevonulás idejét. A honvédelmi miniszter e tárgyban most a törvényhatóságokhoz körrendeletet intézett s kijelenti, hogy ily kérelmeket ne is terjeszenek fel, mert a jövőben gyakorlatokról való távolmaradásra hivatalos teendőik miatt engedélyt sem fog kapni. Hogy pedig a hivatalok kellő időben gondoskodhasanak az illető tisztviselői helyettesítéséről a miniszter már most megküldte azok névsorát akik jövőre fognak bevonulni.

Szabadságolás aratáskor. A Rendeleti Közlöny legutóbbi száma közli ama közgazda-

egyszerű szaga keveredik a szegfűvel és nárcissal, hozzá vegyül a megyfa, fodormenta naiv illata. Eszünkbe juttatja ez az egyszerű jó szag öreg anyánk szeliden simogató kezét s végtelenségszerű láncolatát minden jósnak amiben életünkben, részünk volt. Oh áldott cseppek, ti nemcsak a földet lágyítottátok, hanem a szívet is!

János bácsi e közbe műértő kézzel igazítja a szapuló kádat az ereszalá, hogy kárba ne vesszen egy cseppe se a drága kincsnek. Ugy ragyog az arca, mintha az arany eső neki esnék.

„Sok szegénynek ad kenyeret!“ mondogatja. Közbe leveszi a kalapját, mintha megakarná embeletelni az áldást, vagy talán ő is azt a babonát tartja, hogy a májusi eső növeszti a haját. Kiteliktöle! Erre bizony nagy szükség volna, mert olyana feje bubja, mint a tenyerem. Külömben ő arról nevezetes, hogy minden testi bajt az elemekkel gyógyítat. Ha Bajorországban ringatták volna bölcsőjét s nem a Hargita közelében bükkfateknőben, ő ragadta volna el Kneip páter elől a pálmát. Ha a dereka fáj, hátata napnak fordítva kapál, az az őseink által imádott napnak feladata aztán, a fejfájást kihuzni belőle.

Hébe-korba előkerül a lábszaggatás is, ezt számba sem veszi. Mire való a hideg víz? Öntözés közben meglocsolja a fájós tagokat, a többi aztán annak a gondja. A minap meg a fogfájás gyötörte, de bizony kifogott rajta. Egy marok nyirkos földet kötött az arcára s megszűnt a fájás. Így alkalmazza János bácsi az ő magyar vallást házi használatra. Nagyon jó kura ez, mindig kéznél van, ha nem használ, nem is árt s ami a fő, pénzbe sem kerül.

Megkérdézem tőle, a sebzett szívet, beteg, lelket, mivel lehetne meggyógyítani, segít-e azon a nyirkos föld? János bácsi nagyot hallgat a kérdés után és int a temető felé: „Még azt is meggyógyítja a jó hüsföld“...

Szakadozik a felhő, vigasztaló derengés látszik az égen, mintegy biztatva: ne féljete, nincs villámom, se jégesőm; dörgéssel meg nem riasztalak meg, villámlással nem vakítalak; csupa jószág, szeretet és áldás az, amit én adok! Az én nyomomba jár a termékenység, a vigasztalás és az aranyos remény...

Az esőcseppek ezüstös szövédéke ritkulni kezd, enyhítő szellő fut végig a növényeken; egy-két sárga csizmas méhecske kimászik az alma virágból,

rendbe hozza magát, egy eső csepp tükrében toillettet csinál s aztán megindul körutjára. Buksi verebek röppennek a meggyfára s hangos veréb szóval mondják el véleményüket és benyomásaikat az időjárásról.

A kerítésen túl vigan csattogtatja szárnyát a büszkén lépkedő Orpington kakas s nagyot kukorikul örömeiben.

Pelyhes kis rucák sárogva szaladnak a röktönzött pocsolyákba s mint valami új módi propellerek vigan uszkálnak egyik parttól a másikig.

Egyszerre szétnyílik a felhő, vakító napsugár szalad végig a tisztára fűrosztott kis világon, briliántok millióit keltve életre...

Csikorogva nyílik a kertajtó, egy 75 tavaszt látott ősz asszony jön a kertbe egy csomó kötöző sással, kerti késsel a kézben s szelid galamb szeme végig tekint a kertecskén. Hányszor látta ő ezt az egyszerű kis világot s ime most mégis mintegy megigézve áll meg a kikelet csodás varázsa, a májusi eső tündéri szinpompája szinte megdöbbeneti.

Áhitattal ül a kispadra, mely fölé a barackfa terjeszti virágos ágait.

ENERGIN

EGY EGESZ DOBOZ ÁRA 2.50 KORONÁ.

Kapható a gyógyszertárakban, de biztosan az

ENERGIN VÁLLALATNÁL PÉCSETT,

mely 6 dobozt bérmentesen szállít.

Leghathatósabb és legizletesebb hizlaló és vértisztító szer!

Számos előkelő orvostanár és szaktekintély által kitűnő eredménnyel kipróbálva!

GYERMEKEKNÉL: Siettetni a járást és fogzást, eloszlatja a mirigyeket és az ótvart — biztosítja a csontok és izmok ép fejlődését — javítja és rendezi az emésztést.

FELNŐTTEKNÉL: Utolérhetetlen vérképző, gyengélkedőknél erősítő és mirigyoszlító szer, mellbajosoknál megszünteti az izzadást és elősegíti a gyógyulást.

sági szempontból rendkívüli fontos rendeletet, mely szerint a szárazföldi hadsereg legénysége az aratás idején három hétre szabadságot fog kapni. Szívvel örvendünk ez ujításnak, amelyet első sorban a sajtó évek óta folytatott lelkes akciója eredményeként üpvözölhetünk.

Nátha és köhögés gyötrik ismét az emberiséget. A természet azonban nem hagyott tehetetlenül bennünket s többféle gyógyszert adott ezen betegségek ellen, melyek között a leghatásosabb és leggyorsabban segít a „Sirolin-Roche“. Ezen kellemes ízű, teljesen méregmentes szer megszünteti a náthát és köhögést, sőt súlyosabb természetű tüdőbajt is a legrövidebb időn belül; emeli az étvágyat és indirekt uton a testsúlyt, s ott, hol a betegségnél láz mutatkozik, az, ezen szer rendszeres használata mellett, szintén elmúlik. Ennélfogva a „Sirolin-Roche“ különösen a jelen időszakban egy családnál se hiányozzék, hogy a kezdetleges tüdőhurutnál is használva, annak továbbterjedését megszüntesse. Ezen szer kapható minden gyógyszertárban

KÖZGAZDASÁG.

A gyümölcsfák rákbetegsége.

A különféle betegségek közül, melyeknek gyümölcsfáink alá vannak vetve, a „rákosodás“ egyike a leggyakoribb s veszedelmes betegségeknek, mely igen sok helyütt, különösen az almafákat nagy számban teszi tönkre.

E betegség a következő tünetek közt jelentkezik.

A fa egyes helyein, különösen pedig a szemek és ágak körül kissé beporhadt kérget látunk, mely horpadás fekete színt vesz fel; ezek a rákfoltok; melyek eleinte aprók, később pedig mindinkább nagyobbodnak, a nagyobbodás leggyorsabban a törzs és az ágak hosszirányában történik. A falbőr, kéregszövet, hancs és a képzőréteg lassanként elszáradnak, elhalnak, miáltal táplálkozás s növekedési zavarok támadnak a fában, miért is a betegség jelentkezésekor a fa alább hagy növekedésével és később a rákfoltok nagyobbodásának arányában lassanként tönkre megy, elhal.

Jellemző e betegségnél, hogy a kéreg, valamint a többi megtámadott szövetek az elhalás után felrepedeznek s később leválnak a fáról és a seb szélein callus dudorok jelentkeznek; ez által

Rigófüty, méhzsongás, nevető napsugár s a tavasz költészete áhitatra keltik szelid öreg szívét, a hála érzete tulleli megszokott körén.

Ugy látszik, mintha azzal is jobb lenne a világ, ha ő itt ül imára kulcsolt kézzel.

Mintha sok néma bánat eltöltött szenvedés gyógyulna meg az által, ha ez a jóságos öreg a májusi eső ezüst kódén át az áhitat varázs hatalmával az együgyű kis kertbe hívja le azt a hatalmas szellemet, akit annyian hiába keresnek a templom arany kupollája alatt.

Óh, jöjjetek most ide, akik eglvagytok fáradva s itt megenyhültek!

Hczátok ide sebzett szíveteket, a mérhetetlen but, mit a föld minden hatalma sem tud meggyógyítani.

A titkon elsírt könnyek itt megtalálják a csodatevő balsamot, enykülést, békét, vigasztalást. Ide száll a végien jóság, a szeretet: jelen van az Isten!
Eperjesi Ferenc

Széna

eladó

a

„HERMA“

kereskedelmiszövetkezetnél.

lehet legjobban megkülönböztetni a fenésedéstől mellyel sokan összetévesztik, mert ezen betegség is a rákosodáshoz hasonló tünetek közt jelentkezik; de a fenésedés csupán a fakéreg elpuzzulását, vonja maga után, tehát kéreg betegség; míg a ráknál a fa beteg és mint említém; különösen a hancs és képző- (cambium) réteg van megtámadva s a fenésedésnél nem látni oly dudorodásokat mint ez a rákbetegségnél tényleg van

Ismervén a rákbetegség tüneteit, vegyük sorra azon okokat melyek azt előidézik. A betegség okai a túlmély ültetés, a talaj soványsága, vízenyőssége, helytelen trágyázás, nevezetesen nyers állati trágyának tulságos mértékben való alkalmazása, vagy elhullott állatoknak a fa alá való temetése, külső sérülések, erős fagyok, továbbá a véletlünk pusztítása, valamint a hasítékok ojtás, melynél az ojtás helyén is igen gyakran fellép.

Vannak sokan kik a szóban forgó betegségeket egy gombának a Nectria detissima-nak tulajdonítják, abból indulva ki, hogy rákcepekben mindenütt ott vannak a nevezett gombának myceliumai spórái. Valószínűbb azonban, hogy ezen gomba is mint számtalan más társa csak bizonyos betegséggel élhet együtt: olyan betegséggel, mely az ő tenyész feltételeinek megfelelő talajt szolgáltat, melytől aztán elmaradhatlan, csak ezzel együtt élhet, segítvén amának romboló munkája gyorsabb keresztül vitelében. Továbbá vannak alma fajták, melyek ezen betegségre teruészetiükrel fogva is hajlandók, így a Téli fehér calvil, Gravensteini alma, Harbert renetje stb.

A rákbetegség átöröklés folytán is származhatik azon esetben, ha olyan fáról szedtük az ojtóvesszőt, melyet ezen betegség megtámadott.

Az éri nem lehet a gyümölcstermelőknek eléggé ajánlani, hogy ojtóvesszőket csakis minden tekintetben egészséges fákról szedjenek.

Az előbb láttuk az okokat, melyek a szóban forgó betegséget elő idézik és most vegyük sorba azok mikénti eltávolítását.

Ha a talaj túl nedvessége a baj forása, ezen vízlevezetés által segítünk, vagy pedig az által, hogy gyümölcsfáink ültetésénél az ugynevezett halmos ültetést alkalmazzuk; mellyel bizton célt érünk, mivel a fa gyökereinek egy része a talajfelett össze hányt halomban terjed szét, a másik rész pedig a földszínen tehát azon földrétegben, mely jóval több tápanyagot nyutthat a fának és a melyből a túlmedvesség káros hatása úgy szólván ki van zárva.

Idősebb fáknál, melyek átültetését nem vagy csak kockázattal lehet megejteni akkép járunk el, hogy vagy a fa mellett ásunk jó mély gödröt hova a víz összegyűlhessen, melyből időnként ki lesz merítve; vagy pedig a fasorok mellett nyitott vízvezető árkot ásatunk.

Lehet a túlmedvességet eltávolítani az által is, ha egyes fák alá alagsöveket helyezünk s az alagsövekben összegyűlt vizet a fa melletti gödörbe vezetjük.

A hol a talaj soványsága a betegség oka, akár érett istálló, akár vegytrágyák alkalmazásával célt fogunk éri. Mint említém, a mély ültetést, valamint a helytelen trágyázás is az egyik előidézője a bajnak: mindkét esetben a földet bizonyos vastagságban elszedjük a gyökerekről, csakhogy az első esetben nem helyettesítjük azt másikkal; míg az utóbbinál az elszedett föld helyett bármily jó minőségű földet alkalmazhatunk.

Igy a betegség okait eltávolítván, hozzá foghatunk annak gyógyításhoz. Mint minden betegségnél, úgy itt is a fellépés idején kell a gyógyításhoz kezdeni, mely még akkor sikerrel eszközölhető; de ha a betegség már elharapodzott, legjobb a fát kiásni és tüzre vetni; vagy pedig ha a megtámadott fa fiatal, és a ráksebb alatt vízhatások jöttek elő, ezekre megifjítai, visszavágni; úgy azonban, hogy a rákos sebből ne maradjon a fán, mert később az egészét megfertőztetni. Mihelyt a ráksebet észreveszük, azt éles késsel tisztára kivágjuk, sőt még a seb területén az élő farészből is egy-két milliméter eltávolítunk.

Igy járunk el a sérülések által okozott rákosodásnál is, melyek szintén többé-kevésbé súlyosak a seb terjedelme, a fa természete, kora stb. szerint. A sebzés megtörténtével, tehát a mint a fatest megmeztelenül, s azt nem kenjük be alkalmas

anyaggal a fizikai tényezők rögtön hozzálatnak romboló munkájukhoz, segíve számtalan elősdtől, melyek a meztelen szövetekben ütök fel tanyájukat a sokféle rovaroktól s a rovarévo madaraktól, melyek a szövetek furkálása, vagdosása által növelik a sérüléseket, hogy a rovarokhoz jussanak s azokat felfalhassák. De különösen a víz mely származzék akár esőtől, akár nedvülbőségtől, egyike a leghatásosabb bomlasztó tényezőknek, mely a kitakart seb alsó párkányán összegyűlve, a forradás alá lopodzik, s itt hajcsövesség útján jobbra-balra terjed a fatestben, pusztulást hagyva maga után.

Hogy a uyított sebek a fentebb vázolt következményeit elkerüljük, szükségünk van azon anyagokra, melyekért meggátolják. Nagyobb sebek betakarására használják a kőszénkátrány, mely hogy tapadóbb és kevésbé folyékony legyen, szitált fahamuval vagy palakőliszttel kevertetik. Azonban ezzel óvatosan kell bánni a kenésnél, nehogy az élő részt érintse, mert különben maga körül a seb széleit megölni, miáltal a bevonás egy időre vissza vettetik. A seb szélein ojtóviasszal vagy fatapasszal ajánlatos bevonni. Ilyen eljárás mellett a beforradás a fapeldány életerejének foka, eletkora stb. szerint többkevesebb gyorsasággal megy végbe.
Kertész.

5530—1908. urb. szám.

60 1—3

Hirdetmény.

Olá h b ü k k ö s község részleges határtago-sítási ügyében az egyéni kiosztás ellen irányuló felszólalások megtételére határidőül 1908. évi május hó 25-ik napjának d. e. 9 óráját az új birtokállapot meghitelesítésére és feleknek az új birtokba való bevezetésére tárgyalási határidőül 1908. évi május hó 25. napjának d. e. 10 óráját és a szükséghez képest következő napjait Oláhbükkös községbe kitűzöm.

Erre érdekelt felek mindenikét azon figye-lmettetéssel idézem meg, hogy távolmaradásukkal a tárgyalás megtartását akadályozni nem fogják, mert a meg nem jelenteket úgy fogom tekinteni, mintha az új kiosztással meglennének elégedve.

Erzsébetváros, 1908. évi május hó 9-én.

A kir. törvényszék.

Kulin Imre
elj. kir. it. t. bíró. h.

Jeney Károly
kir. törv. bíró.

1338/1908. flkv. szám.

53 3—3

Hirdetmény.

Kund község telekkönyvei birtokszabályozás (tagosítás) folytán átalakítatnak és ezzel egy-idejűleg mindazon ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. évi XXIX., az 1889. évi XXXVIII. és az 1891. évi XVI. törvény-cikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. törvény-cikkben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbitésével kapcsolatosan foganatosítottatik.

E célból az előmunkálatok hitelesítése és a helyszíni eljárás a nevezett községben 1908. évi május hó 25-ik napján fog kezdődni.

Ennélfogva felhivatnak: 1. az összes érdekelt, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netaláni észrevételeik annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásaikat jöhíszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik;

2. mindazok, a kik a telekjegyzőkönyvben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztéseiket kívánják tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel;

3. mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírásra az 1886. évi XXIX. törvény-cikk 15—18. és az 1889. évi XXXVIII. törvény-cikk 5., 6., 7. és 9. §§-ai értelmében a szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak, avagy odahassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek és

4. azok, a kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog vagy meg-

szűnt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzéssel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilváníttatása végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek

Erzsébetváros, évi április hó 21-ik napján.

A kir. törvényszék mint telekönyvi hatóság.

Dr. Gébert, kir. e. bíró.

Az építendő **igazságügyi palota** közelében egy egészen

új lakás,

mely áll: négy szoba (5 szobára átalakítható), konyha, kamara, kettős pince, egy istálló és 400 □-öl befásított kertből — szabadkézből elado.

Gábor Antal
tanító.

57 2—2

Alapítattott 1886.

Alapítattott 1886.

JETTER ÁGOSTON

gőz-festészet, vegyészeti mosó-intézet

Medgyes, Kovács-utca 33. 9—12 23

Gőz-művészi festészet. Minden fajta férfi- és női-ruhaneműek egészben és szétbontott állapotban béléssel, peluchek, függönyök, gardinák, szallagok, csipkék minden fajtából, asztal- és ágyterítők, harisnyák, gyapju és pamut minden színben festetnek, tisztítatnak és ujja alakítatnak. Vegyészeti mosó-intézet. Férfi-, női- és gyerek-ruhaneműek, butorszövet, himzett ruhák, asztal- és ágyterítők, fehér csipkék, tömött függönyök úgy mint láb-szőnyeg, futó és terítők a vanyaló által tisztítatnak, általában minden e szakmába vágó munkák átvétetnek és legjobban eszközöltetnek.

— Haláleset alkalmával gyors szállítás. —

Postacsomagok 10 koronán felüli rendelésekkel díjmentesen visszazállítatnak.

Ifj. KONRAD MÁRTON

Erzsébetváros

bádogos, villanyos csengettyük-, távbeszélő telepek-, villám háritók stb.

berendezése,

elvállal minden a szakmában vágó munkákat szolid kiszolgáltatás mellett.

Elismerési nyilatkozat.

Kérelmére szívesen tanusítjuk, hogy az Ön által irodánkba bevezetett szoba távbeszélők és villanyos csengettyűkkel meg vagyunk elégedve. A bonyolult hálózaton alapuló telep nagyon pontosan működik.

Hasonló munkálatokra Önt mindenkinek ajánlhatjuk.

Erzsébetváros, 1908. február hó 8-án.

Szövetkezetibank
mint részvénytársaság.

39 3—5

Hölgyek

részére nélkülözhetetlen!

Legjobb szépítőszert a

Földes-féle **MARGIT-CRÈME.**

Pár nap alatt biztosan eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtakát (Mittesser és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat és az arcot fehérré, simává varázsolja, üdít és fiatalít. Ára: kis tégely 1 korona, nagy 2 korona. KIVÁLÓ TOILETT-CIKKEK: Margit-hölgypor (3 színben) 1.20 kor., Margit-szappan 70 fill., Margit-fogpép 1 kor., Margit-arcvíz 1 kor.

Kapható minden gyógyszerárban, drogeriában és illatszerkereskedésben. Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

FÖLDES KELEMEN, gyógyszerész ARAD.

Főraktár Erzsébetvároson:

HALMÁGYI TIBOR

gyógyszerésznél.

Ovakodjunk
utánzatoktól.

Páratlan és
csodás hatású.

Az

„Erzsébetváros és vidéki
gazdasági és iparbank r. f.“

1908. évi július hó 1-től kezdőleg

betétek után 5%

folyó számlán való elhelyezések után

5 1/2% kamatot fizet.

61 1

Igazgatóság.

NÁDPATAK Gyógyfürdő

jód-, kénes sós-forrással megáldott fürdőhelye, pótolja: Lipik-, Hall- és Csiz-vizét, reoma, köszvény, ischiás bántalmaknál utolérhetetlen gyógyeredménynyel, női betegségek, vészegénység és idegségnél kiváló gyógyhatással.

Idény: Május végétől szeptember elejéig.

Egy órai kocsis-út a pályaudvartól Nagykovácsfalva-ármegyében. Erdők, árnyékos sétányok, modern lakások, zene, első osztályú ellátás, elő- és utóidénybe tetemes árendemény a szobaárakból.

Vasuti állomása: Alsó-Szombatfalva, hol minden alkalommal kocsik kaphatók. Postahivatal: Nagy-Sink, mindennapi postaforgalommal.

Prospektust bérmentve küld és mindennemű felvilágosításokkal a legnagyobb készséggel szolgál

a fürdőkezelőség.

40 7—20

Cement Födélcserép és kutgyűrű

11—53

olcsó áron kapható

PORTLAND CEMENT GYÁRNÁL BRASSOBAN.

Iroda: Kapu-utca 15. sz.

Iroda: Kapu-utca 15. sz.